■ سال بیست‌وهشتم ■ شماره ۸۰۸۱ ■ یکشنبه ■ ۲۷ آذر ۱۴۰۱

ایران

صاحب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیر مسئول: محمدحسن روزی‌طلب
جانشین مدیر مسئول و سردبیر: کمیل نقی‌پور

تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی / نشانی: تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ / امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
چاپ: چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲
http://irannewspaper.ir

اذان ظهر ۱۲/۰۱ | اذان مغرب ۱۷/۱۴ | نیمه شب شرعی ۲۳/۱۶ | اذان صبح فردا ۵/۳۹ | طلوع آفتاب فردا ۷/۰۹

سخن روز

امام علی(ع):
گنج‌های روزی در وسعت اخلاق نهفته است.
کافی، ج ۸، ص ۲۳

نـــگاره
حمید صوفی

فوتبال

فضای مجازی

وداع اهالی ادبیات و موسیقی با محمدعلی شیرازی «پیشکسوت شعر و ترانه‌سرایی» کشورمان، بازی آل پاچینو در فیلمی تازه، انتخاب بازیگری جدید برای ایفای نقش مرد عنکبوتی و همچنین برگزاری یک نشست ادبی با حضور حبیب احمدزاده عنوان بخشی از مطالبی هستند که در مجازی امروز می‌خوانید.

■ **یاد**

محمدعلی شیرازی، ترانه‌سرای پیشکسوت که سابقه همکاری با خوانندگان متعددی را در کارنامه کاری خود داشت در ۸۱ سالگی درگذشت. به گفته نزدیکان این شاعر، وی از حدود یک ماه قبل دچار مشکلات حاد ریوی شده و در نهایت روز جمعه، ۲۵ آذرماه بر اثر ایست قلبی از دنیا می‌رود. محمدعلی حافظ الکتب معروف به محمدعلی شیرازی، شاعر و ترانه‌سرا، متولد ۲۷ اسفند ۱۳۱۹ در شیراز بود. او ترانه‌سرایی را از اوایل دهه ۱۳۴۰ خورشیدی آغاز کرد. بر اساس سروده‌های او ترانه‌های مشهور بسیاری به جا مانده است. ترانه سریال مشهور زیر آسمان شهر با صدای امیر تاجیک هم ازجمله آثار او در سال‌های پس از انقلاب بود. شیرازی از معدود شاعرانی است که در حوزه محیط زیست نیز اشعار گوناگونی سروده است. کارهای او که در صدا و سیما پخش شد «آی آدمای مهربون واجبه که کمک کنیم» با صدای قاسم افشار است. در همین رابطه، محمد اللهیاری مدیرکل دفتر موسیقی هم طی انتشار پیامی درگذشت محمدعلی شیرازی ترانه‌سرای پیشکسوت را تسلیت گفته است. در بخشی از متن پیام وی آمده: «خبر درگذشت شاعر و ترانه‌سرای پیشکسوت جناب آقای محمدعلی شیرازی که پس از سال‌ها فعالیت در زمینه سرودن شعرها و ترانه‌های ارزشمند دعوت حق را لبیک گفت، باعث تأثر و تأسف است. فراق چنین عزیزی که نمونه ادب و اخلاق بود و ترانه‌های خاطره‌انگیزی را خلق کرد، داغی جانسوز بر دل جامعه فرهنگی و هنری است.» بنابر خبر اعلام شده، مراسم تشییع و خاکسپاری این شاعر و ترانه‌سرا امروز انجام می‌شود.

■ **فیلمی تازه با بازی آل‌پاچینو**

آل‌پاچینو بازیگر سرشناس سینمای جهان قرار شده در نخستین کارگردانی مایکل کیتون برنده جوایز اسکار، امی و بفتا ایفای نقش کند. مایکل کیتون که در سال ۲۰۱۴ برای بازی در فیلم کمدی سیاه بردمن به کارگردانی الخاندرو گونسالس اینیاریتو مورد توجه و تحسین منتقدان قرار گرفت، نخستین کارگردانی خود را با ساخت «ناکس می‌رود» تجربه کند. او برای این نقش برنده جایزه گلدن گلوب بهترین بازیگر مرد فیلم موزیکال یا کمدی و نامزد جایز اسکار بهترین بازیگر نقش اول مرد، جایزه بفتای بهترین بازیگر نقش اول مرد و جایزه انجمن بازیگران فیلم برای بازیگر نقش اول مرد برجسته شد. در این فیلم، کیتون نقش مردی به نام جان ناکس را که یک قاتل قراردادی است بازی می‌کند و تشخیص داده می‌شود که به نوعی زوال عقل سریع مبتلا شده است. او عهد می‌کند روزهای آخر زندگی‌اش را صرف تلاش برای نجات جان پسرش با بازی جیمز مارسدن کند.

■ **بازگشت مرد عنکبوتی**

دونالد گلاور که در سال ۲۰۱۷ در «مرد عنکبوتی: بازگشت به خانه» در نقش «آرون دیویس» عموی مایلز مورالس ظاهر شد، به‌عنوان ستاره و تهیه‌کننده فیلمی بر اساس شخصیت شرور مرد عنکبوتی به دنیای شخصیت‌های مارول سونی پیکچرز قدم می‌گذارد. دیگر فیلم‌های معروف دونالد گلاور که از سال ۲۰۰۲ تاکنون مشغول فعالیت است، می‌توان به الکساندر و روز وحشتناک، فهرست کارها و مریخی اشاره کرد. این پروژه در مراحل اولیه بدون اینکه فیلمنامه‌ای یا کارگردانی داشته باشد قرار دارد اما مایلز مورفی (پسر ادی مورفی) برای نوشتن فیلمنامه به پروژه ملحق شده است. گلاور در موسیقی نیز با نام هنری چایلدیش گمبینو شناخته شده و توانست در مراسم گرمی ۲۰۱۸ برنده چهار جایزه گرمی شود. او همچنین صداپیشگی مایلز را در سریال مرد عنکبوتی نهایی در سال ۲۰۱۵ بر عهده داشت. Hypno-Hustler جدیدترین شخصیت از مجموعه شخصیت‌های مرد عنکبوتی است که پس از ونوم در سال ۲۰۱۸، موربیوس در ۲۰۲۲، کراون شکارچی در سال ۲۰۲۳ و مادام وب برای سال ۲۰۲۴ مورد بررسی قرار گرفته است.

■ **حبیب احمدزاده در نشست «مهمان»**

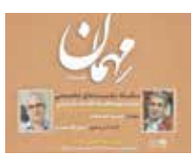

ششمین نشست تخصصی «مهمان» با حضور حبیب احمدزاده (مهمان) و تیمور آقامحمدی (مجری-کارشناس) به همت مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری امروز، ساعت ۱۵ در سالن طاهره صفارزاده حوزه هنری برگزار می‌شود. حبیب احمدزاده رمان‌نویس، مستندساز، فیلمنامه‌نویس، کارگردان و محقق در سال ۱۳۴۳ خورشیدی در آبادان متولد شد ولی اصلیت خانواده وی که در آستانه جنگ دوم جهانی به آبادان مهاجرت کرده‌اند، از دلوار بوشهر است. او به علت شروع جنگ تحمیلی درس را رها کرد اما پس از دریافت دیپلم متوسطه وارد دانشگاه و در رشته فیلمنامه‌نویسی مشغول تحصیل شد و بعدتر هم کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی از دانشگاه هنر تهران گرفت. نگاه متفاوت حبیب احمدزاده به پدیده جنگ، آثار او را از دیگر نویسندگانی که به این موضوع پرداخته‌اند، متمایز می‌کند. وی به‌واسطه سبک نویسندگی و موضوعات انتخابی برنده جوایز متعدد و آثارش به چاپ‌های مکرر رسیده و در محافل ادبی داخل و خارج مورد نقد و بررسی قرار گرفته است. داستان‌های شهر جنگی، شطرنج با ماشین قیامت و کد۲۴ یا بوف کور چگونه ساخته و پرداخته شد؟ ازجمله کتاب‌های مشهور اوست که به چند زبان زنده دنیا ازجمله انگلیسی، عربی، ترکی استانبولی و... ترجمه شده‌اند. رمان شطرنج با ماشین قیامت به سه زبان عربی، آلبانیایی و انگلیسی به ترتیب به وسیله محمد الامین، گنس ملویا و پال اسپراگمن ترجمه و به عنوان منبع درسی ادبیات مدرن خاورمیانه در دانشگاه راتگرز امریکا معرفی شده است.

به ما پول میلیاردی نمی‌دهند

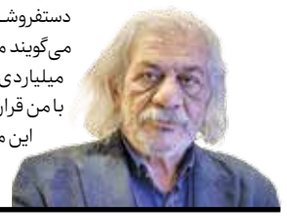

حسن زارع: من امروز بازنشسته وزارت دفاع هستم و بابت همین، شرایطم بهتر از سایر همردیفانم در صنف بازیگری است که شغل دیگری نداشته‌اند. امروز که وضعیت آنها را می‌بینم، غصه‌ام می‌گیرد. هنرمندان پیشکسوتی که انگشتر و تسبیح می‌فروشند، دستفروشی، یا مسافرکشی می‌کنند تا چرخ زندگی‌شان بچرخد! نباید به بازیگری به‌عنوان یک شغل نگاه کنید. جوانانی هم که می‌گویند می‌خواهند بازیگر شوند، به آنها توصیه می‌کنم درس‌شان را بخوانند و وارد عرصه کارگردانی شوند. به دستمزدهای میلیاردی عده‌ای محدود نگاه نکنید، به ما پول‌های میلیاردی نمی‌دهند. من برای دو سال سر یک سریال بودم، اما قبول نکردند با من قرارداد ماهانه ببندند. حساب و کتابشان با من جلسه‌ای ۵۰۰ هزار تومان بود! در ماه شاید سه یا چهار جلسه آفیش داشتیم. این مبالغ واقعاً درآمد به‌حساب نمی‌آید!

از صحبت‌های این بازیگر پیشکسوت سینما و تلویزیون با مهر

راهکارهایی برای توسعه کتابخوانی در مناطق محروم

کلمه

علی‌الله سلیمی
نویسنده و منتقد ادبیات

بردن کتاب و فعالیت‌های کتابخوانی به میان دوستداران کتاب در مناطق محروم، یکی از دغدغه‌های فعالان حوزه کتاب و مسئولان فرهنگی از سال‌های دور تا به امروز بوده و همچنان هم است و هر از گاهی طرح‌ها و برنامه‌های مناسبتی هم در این زمینه برنامه‌ریزی، طراحی و اجرا می‌شود، اما کمتر برنامه‌ای هست که بتواند عمر طولانی داشته باشد و به یکی از طرح‌های ثابت و شناخته شده در این حوزه تبدیل شود. اهمیت طرح‌ها و برنامه‌های ثابت و دائمی بیشتر از آن جهت است که به مرور زمان و همزمان با اجرای پیوسته، از جهات گوناگون آسیب‌شناسی شده و مرحله به مرحله اصلاح و متناسب با امکانات مسئولان و همچنین نیاز مخاطب به‌روزرسانی شده و پیش می‌رود. با این حال، ضرورت بردن کتاب و فعالیت‌های کتابخوانی به میان دوستداران کتاب در مناطق محروم، که اتفاقاً بیش از سایر مناطق به طرح‌های توسعه‌ای در زمینه کتاب و کتابخوانی نیاز دارند، ایجاب می‌کند مسئولان فرهنگی کشور در این بخش با جدیت بیشتری سرمایه‌گذاری کنند و از عدم موفقیت برخی طرح‌ها و برنامه‌ها، به دلایل گوناگون که بعضی از علل آن به خاطر نبود زیرساخت‌های لازم در مناطق محروم قابل پیش‌بینی است، ناامید نشده و همواره از ایده‌ها و طرح‌های جدید استقبال کرده و امکان موفقیت در این زمینه را بیش از پیش افزایش دهند. تجربه‌های پیشین در این زمینه، تا حدودی می‌تواند زمینه‌ساز فعالیت‌های مؤثر باشد و با اتکا به همین تجارب است که می‌شود مسیر رسیدن به موفقیت‌ها را تا حد ممکن کوتاه و کم‌هزینه کرد. از جمله تجربه‌های نسبتاً موفق در موضوع بردن کتاب و فعالیت‌های کتابخوانی به میان دوستداران کتاب در مناطق محروم، طرح ملی «با هم بخوانیم» است که عوامل اجرایی آن از موفقیت‌های به‌دست آمده ابراز رضایت کرده و تداوم آن را ضروری دانسته‌اند. اگر بخواهیم مسیر طی شده در قالب این طرح را بازخوانی کرده و به نقطه‌های روشن آن نور مجدد بتابانیم، می‌بینیم پس از اجرای موفقیت‌آمیز طرح ملی «با هم بخوانیم» در بهمن ماه سال ۱۳۹۶ در یکصد کتابخانه عمومی، امسال دومین دور از اجرای این طرح ملی ویژه مناطق محروم، با هدف گسترش عدالت در امر آموزش فرهنگی و ترویج سبک‌زندگی ایرانی ـ اسلامی در ۳۵ کتابخانه عمومی در سراسر کشور اجرا شد.

این طرح با انتخاب ۲۰ کتاب در موضوعات مختلف در قالب‌های «بلندخوانی»، «جمع‌خوانی» و «مطالعه فردی» اجرا شد که طبعاً هر یک از این قالب‌های اجرایی طرفداران خاص خود را داشت؛ به‌عنوان مثال، در یک کتابخانه، قالب بلندخوانی با استقبال بیشتری روبه‌رو شد و بچه‌ها به خواندن کتاب به این شیوه علاقه‌مندی بیشتری نشان دادند و در کتابخانه‌ای دیگر از شیوه دیگری بیشتر استقبال شده است. از نکات حائز اهمیت طرح این بود که فعالیت‌ها تنها به مطالعه کتاب محدود نشد و بیشتر بر فهم و درک بچه‌ها از کتاب به شیوه‌های مختلف پرسش و پاسخ، کاردستی، فعالیت‌های علمی و غیره تأکید شد. محدود نشدن اجرای این طرح فقط به امر مطالعه، دستاوردهای مثبت متعددی می‌تواند در پی داشته باشد که از آن جمله می‌توان به تأثیر زیاد در رشد و تقویت روان‌خوانی کودکان، تقویت اعتماد به نفس، ایجاد روحیه تعامل و همکاری، شناخت مهارت‌های اجتماعی، فعال شدن ذهن و افزایش علم و آگاهی کودکان اشاره کرد. با آگاهی از ظرفیت‌های بالقوه‌ای که وجود دارد، مسئولان طرح با دادن اختیار عمل به کتابداران می‌توانند به نتایج مثبت و قابل دفاع چنین طرح‌های توسعه‌ای در امر کتاب و کتابخوانی بیش از پیش امیدوار باشند. همچنین با توسعه امکانات اجرایی طرح می‌شود در مدت زمان کوتاهی از روند اجرایی آن مطلع شد و موانع و مشکلات احتمالی را که در هنگام اجرای طرح ممکن است پیش بیاید، رصد و برطرف کرد. البته مسئولان اجرایی طرح «با هم بخوانیم» در این زمینه هم فعالیت‌های اولیه را انجام داده‌اند که می‌شود در مراحل بعدی اقدامات تکمیلی را هم در دستور کار قرار داد و همزمان با اجرای طرح در کتابخانه‌های منتخب، از نتایج به‌دست آمده هم برای بهبود روند اجرای آن در مراحل بعدی بهره برد و طرح «با هم بخوانیم» را به یکی از طرح‌های ثابت و ثمربخش در امر توسعه امور کتاب و کتابخوانی در مناطق محروم تبدیل کرد.

قدم اول در احیای اهمیت بخش شهید آوینی جشنواره حقیقت

یادداشت شفاهی

یاسر فریادرس
قائم‌مقام شبکه مستند

یکی از بخش‌های مهم جشنواره سینما حقیقت، جایزه شهید آوینی است که آثار مستند حوزه انقلاب اسلامی، دفاع‌مقدس و مقاومت در آن به نمایش درمی‌آید. این جایزه برای خیلی از مستندسازها مهم است و به خاطر همین اهمیت، پیش از ایام برگزاری دوره شانزدهم، جلسات و گفت‌وگوهای زیادی پیرامون آن شکل گرفت. مهم‌ترین آن جلسه نمایندگان مراکز مستندسازی در کشور بود. برخی از فعالان این حوزه معتقد بودند که در این سال‌ها از اهمیت جایزه کاسته شده و تبدیل به بخش جنبی شده است. ایجاد تغییر و بازگشت اعتبار به بخش شهید آوینی مطالبه جدی مستندسازان این حوزه بود. بر این اساس متولیان جشنواره تصمیم گرفتند بازنگری بر این بخش را از همین امسال شروع کنند. درباره سرنوشت این بخش از جشنواره سه نظریه وجود داشت؛ برخی معتقد بودند روند فعلی در شیوه انتخاب و داوری ادامه یابد، بعضی خواستار اصلاح رویه موجود بودند و تعدادی هم نظرشان حذف این بخش از جشنواره بود. با توجه به انتشار فراخوان، عملی شدن نظریه سوم غیرممکن و تصمیم‌گیری درباره آن مستلزم زمان و بررسی‌های بسیار بود.

اقدام این دوره از جشنواره مبنی بر دقت نظر و حساسیت بیشتر در انتخاب آثار، به‌عنوان قدم اول برای ایجاد تغییر و بازگشت اعتبار این بخش، تصمیمی درست و ستودنی بود. امسال لیست آثار حاضر در این بخش کوتاه‌تر شد و تعداد آثار کمتری برای این بخش انتخاب شدند. در برخی ادوار با توجه به عدم محدودیت زمانی (کوتاه، نیمه‌بلند و بلند) بیش از ۳۰ فیلم در این بخش به نمایش درمی‌آمد که شاید به همین دلیل حساسیت‌های لازم رعایت نمی‌شد. امسال اما این حساسیت‌ها هم به لحاظ فرم و هم به لحاظ محتوا بیشتر شد و از میان بیش از ۱۲۰ فیلم متقاضی در نهایت ۱۲ فیلم به فهرست بخش شهید آوینی راه یافت؛ لیستی که از تمامیت آن می‌توان دفاع کرد و پای آن ایستاد. آثار این دوره در تمام بخش‌ها قابلیت رقابت دارند و مهم‌ترین تفاوت این دوره بخش شهید آوینی با دیگر ادوار همین نکته است. این اتفاق قدم اول در ایجاد تغییر در بخش شهید آوینی است و به اعتقاد من شروع خوبی برای بالا بردن اهمیت این جایزه بزرگ و مهم است.

در ارزیابی کلی آثار این دوره، گوناگونی فرم و محتوا لحاظ شده بود و حتی در حوزه‌های مختلف آثار مرتبط با شهید آوینی گوناگونی ژانر هم دیده می‌شود. این ویژگی در مقایسه با ادوار گذشته بی‌نظیر و قابل توجه است.

انگیزه برگزاری این بخش علاوه بر تجلیل از شهید آوینی، فراهم کردن عرصه‌ای برای تبلیغ و ترویج افکار او، آشنایی نسل جوان با این اندیشه‌ها و تعریف مصادیق و مفاهیمی است که او در سینمای مستند به‌دنبال آن بود. خیلی از دوستان فیلمساز معتقد بودند شهید آوینی اگر امروز در جمع ما بود مستند اجتماعی می‌ساخت؛ این نکته و به تعبیر بهتر نگاه همه‌جانبه در انتخاب آثار رعایت شد و با تنوع سوژه و نگاه‌های تازه در آثار مواجه بودیم. نوع نگاه و نوع ساختار فیلم‌ها با هم متفاوت بود و همین تکراری نبودن، مؤلفه اصلی جشنواره این دوره به لحاظ فرم و محتوا بود. به اعتقاد من بخش زیادی از آثار این دوره بخش شهید آوینی قابلیت این را داشتند که در بخش‌های فنی و بخش‌های اصلی دیده شوند و جایزه بگیرند. فیلم‌های این دوره با قدرت برگزیده شدند و با جدی‌تر شدن رقابت، اهمیت این بخش پررنگ‌تر شد.

بخش زیادی از مستندسازان حوزه مقاومت بر این باور هستند که به خاطر کسب جایزه در بخش شهید آوینی، اثرشان در دیگر بخش‌های مسابقه ملی نادیده گرفته می‌شود و شانس دریافت جایزه‌های اصلی را از دست می‌دهند. جشنواره برای این امر مهم باید چاره‌ای بیندیشد. من معتقدم به جای برگزاری بخش شهید آوینی، اهدای جایزه ویژه شهید آوینی که هم اعتبار مالی داشته باشد و هم اعتبار پسند هیأت داوران، می‌تواند شروع خوبی برای احیای اهمیت این جایزه باشد. فیلم‌های این حوزه هر چقدر پرقدرت‌تر باشند به نفع سینمای مستند هم هست.

یکی از نزدیک‌ترین آثار به مستند محض

پیشنهاد

محمد احسان مفیدی‌کیا
منتقد سینما

بگذارید در ابتدا یک بار دیگر تعریف سینما حقیقت یا سینما وریته (Cinéma vérité) را مرور کنیم؛ سینمای غیرداستانی که در آن دوربین حضور خود را اعلام می‌کند و بر کنش و واکنش مستندساز با موضوع مستند تأکید دارد. در این نوع از سینما از دکوپاژ و میزانسن به نحو پیشینی خبری نیست و مستندساز حتی‌المقدور به واقعیت وفادار است.

ژیگا ورتوف، نظریه‌پرداز شهیر سینمای مستند، ذیل تعریف «سینما ـ چشم» این عبارات را می‌آورد: «شفاف کردن تصور زودگذر انسان به مدد دوربین فیلمبرداری، نفوذ تا قلب زندگی به نحوی که حریم خصوصی بی‌معنا می‌شود، توانایی تحقیق و تفحص در زوایای پیچیده زندگی» و بسیاری مفاهیم ژرف دیگر. طبعاً مخاطب علاقه‌مند و تخصصی فیلم مستند، زمینه و زمانه ورتوف را می‌شناسد و می‌داند که مبانی نظری او در گرو بسیاری از ویژگی‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است و البته ما هم قصد بحث در تئوری و تاریخ فیلم مستند نداریم اما، گاهی بازگشت به بساطت و محض بودن و تأکید بر سادگی، شفافیت و دوری از آراستگی‌های تکنیکی آنچنانی، آرمان فیلم مستند را یادمان می‌آورد.

در میان فیلم‌های شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت، مستند بلند «قانماز»، ساخته علی قاسمی و سید جعفر موسوی یکی از مستندهایی بود که می‌توان آن را به این ویژگی‌ها متصف کرد. مستند، روایت حال پیرمردی است سالخورده که زمین و خانه‌ای دارد و مجبور است آن را بین فرزندانش تقسیم کند. باقی، نمایش روابط اجتماعی و خانوادگی پیرمرد است که به وضوح پیداست در آن نگاه و جستار بر وجه دراماتیک اولویت دارد، هرچند نسبت خانوادگی فیلمساز با سوژه (قاسمی نوه دختری پیرمرد است) خواه ناخواه بار دراماتیک ایجاد می‌کند اما پیداست که این اصل نیست و این جایگاه بیشتر به پذیرش او در زوایای خوب خانه و زمان‌های بار ارزش استنادی بالا کمک کرده است. «قانماز» فیلم شریفی است که به زعم نگارنده یکی از نزدیک‌ترین آثار به مستند محض است و از این‌رو شایسته تقدیر و دیده شدن.

دیگر سخن اینکه حمایت مراکز، سازمان‌ها و نهادها از مستندسازان بایسته و ناگزیر است و طبعاً زیرپوست جشنواره‌ها جریاناتی مویرگی از روابط مستتر است که به وقت مقتضی فعال شده و می‌خواهد که تلاش مستندساز را به نحوی برجسته‌تر کند یا چشم‌ها و ذائقه‌ها را بیشتر حساس کند تا اثر، چنان که باید دیده شود و از حق خود بازنماند. اما در این اوضاع، مستندساز یکه و تنهایی که پشتیبانی از این دست ندارد و معمولاً دور از مرکز بوده و حالا با اثرش که عموماً حاصل کار یک گروه محدود با کمترین هزینه‌ها و حمایت‌های مالی و ابزاری است پا به رقابت گذاشت، به نظر از شرایط برابری برای داوری برخوردار نیست. باری، نتیجه هرچه که باشد، هیچ چیز از ارزش تلاش مستندسازان مستقل و بکر نمی‌کاهد و از همین رو می‌توان صمیمانه به تلاش علی قاسمی و سید جعفر موسوی که نماینده شایسته این طیف در جشنواره امسال بود، تبریک و دست مریزاد گفت. سپاس آقایان که برایمان مستند خاص می‌سازید.

جنگ هلی‌کوپترها برای نخستین بار در دوران دفاع مقدس

حماسه پایداری

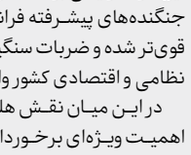

اسماعیل علوی
دبیر گروه پایداری

به گفته کارشناسان نظامی، جنگ ایران و عراق تنها جنگی است که هلی‌کوپترهای دو کشور متخاصم با یکدیگر درگیر شدند.

این درگیری‌ها که در خلال سال‌های دفاع مقدس بوقوع پیوست، بارها جنگ در آسمان میان جنگنده‌های ایران و عراق اعم از هواپیما و هلی‌کوپتر را رقم زد که اغلب، برتری با خلبانان شجاع و کارآزموده کشورمان بود. خلبانان نیروی هوایی و هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران علاوه بر عملیات‌های موفقی همانند کمان ۹۹، شمشیر سوازن، سلطان۱۰، اچ۳، گیلانغرب، بازی دراز و... در مقابله با تجاوز و پیشروی دشمن در روزهای نخست جنگ، نقش بسیار حیاتی و تعیین‌کننده‌ای را برعهده گرفت و قهرمانی‌های تاریخ‌سازی را نیز در کارنامه درخشان خود ثبت کرد.

اگر چه از اواسط جنگ به بعد از کارایی این دو نیرو نسبت به سال‌های اول جنگ به دلیل کمبود قطعات یدکی و تسلیحات موردنیاز، کاسته شد. این در شرایطی بود که عراق با به خدمت گرفتن جنگنده‌های پیشرفته فرانسوی و روسی روز به روز قوی‌تر شده و ضربات سنگینی را به زیر ساخت‌های نظامی و اقتصادی کشور وارد می‌کرد.

در این میان نقش هلی‌کوپترهای هوانیروز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. هلی‌کوپترهای AH-1J کبرای این نیرو که اغلب مجهز به موشک تاو بودند علاوه بر شکار تانک گاهی با هلی‌کوپترهای mil-۲۴ هایند و آئروسپاسیال گازل عراق وارد نبرد می‌شدند. هایند هلی‌کوپتر قدرتمند و سریعی است، اما مهارت و شجاعت خلبانان کبرای هوانیروز موجب شد تا این هلی‌کوپترها از چالاکی و مانورپذیری خوبی برخوردار باشند. حداقل سه جنگ هوایی بین هلی‌کوپترهای کبرا و جنگنده‌های عراقی پیش آمد که به دلیل روحیه برتر خلبانان کبرای ما در هر سه عملیات پیروزی تأیید شده در مقابل میگ ۲۱، سوخو ۲۰ و میگ ۲۳ نصیب خود کردند. یکی از هلی‌کوپترهای سازمانی ارتش عراق، هلی‌کوپتر میل-۲۵ بود که خلبانان روس به این هلی‌کوپتر لقب «تانک پرنده» داده بودند. لقبی که کنایه از قدرت آتش فوق‌العاده بالا و استقامت و حفاظت زرهی مناسب این بالگرد داشت. عراق در سال ۱۳۵۶ برای نخستین بار ۱۲ فروند میل-۲۵ (مدل صادراتی میل-۲۴) را سفارش داده بود که پیش از شروع جنگ با ایران هشت فروند آن به ارتش عراق تحویل شده و یکی از آنها ۱۵ روز قبل از شروع رسمی جنگ توسط یک اف-۱۴ ایرانی سرنگون و یکی از آنها سالم به غنیمت گرفته شد. در طول جنگ هشت‌ساله عراق در چندین نوبت سفارش جداگانه، تعداد بیشتری از این هلی‌کوپترها را از روس‌ها خریداری کرد.

برای اولین بار جنگ هلی‌کوپتر با هلی‌کوپتر میان میل-۲۵ و کبراهای ارتش ایران درگرفت که در نهایت مهارت خلبانان ایرانی بر تکنولوژی برتر فائق آمده و اولین جنگ هلی‌کوپترها در تاریخ جنگ‌های جهان به نفع ایران پایان گرفت. این جنگ در آذر ۱۳۵۹ اتفاق افتاد که ضمن آن دو کبرای ایرانی با موشک‌های تاو خود، دو میل-۲۵ را سرنگون کردند. پس از این جنگ درگیری هوایی میان هلی‌کوپترهای دو ارتش متخاصم تکرار شد. این پیروزی‌ها از آن چنان اهمیتی برخوردار است که یکی از فرماندهان ارتش بعث عراق با اشاره به توان عملیاتی خلبانان شجاع هوانیروز گفته بود: خلبانان هلی‌کوپترهای ایرانی کمر ما را در دوران جنگ شکستند. مجاهدت خلبانان هوانیروز ارتش همچون احمد کشوری، شیرودی، سهیلیان و... در روزهای آغازین جنگ، دشمن را زمین‌گیر و از اهداف شوم خود باز داشت و نقشی تاریخی ایفا کرد. آنان در شرایطی نابرابر با رشادت دشمن را که تا ۴۰ کیلومتری اهواز پیش آمده بودند عقب راندند و با انهدام صدها تانک دشمن عامل برتری دشمن را در عمل از هر اقدام مؤثری بازداشتند. تا آنجا که اگر گفته شود رشادت خلبانان هوانیروز ارتش موجب عدم تصرف مناطق حیاتی در روزهای نخست جنگ شد، اغراق نشده است.

ادبیات از آغاز تاکنون و تا زمانی که وجود داشته باشد فصل مشترک تجربیات آدمی بوده و خواهد بود و بواسطه آن، انسان‌ها می‌توانند یکدیگر را بازشناسند و با یکدیگر گفت‌وگو کنند.

چرا ادبیات/ ماریو بارگاس یوسا

بیمه به‌زبان ساده

بیمه، قراردادی است که به‌موجب آن، یکی از طرفین متعهد می‌شود در ازای پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر، در صورت وقوع یا بروز حادثه، خسارت واردشده به او را جبران کند یا وجه معینی را بیمه شونده بپردازد.

به فردی که بیمه شده «بیمه گذار» و به مؤسسه‌ای که عملیات بیمه‌ای را در قبال دریافت حق بیمه انجام داده «بیمه گر» می‌گویند.

«حق بیمه» به مبلغی گفته می‌شود که متناسب با ریسک‌های موجود از سوی مؤسسه بیمه اعلام می‌شود و بیمه‌گذار آن را پرداخت کرده و «بیمه‌نامه» دریافت می‌کند.

زمان ابتدا و انتهای بیمه نامه در مفاد آن مشخص شده و اگر زمان هر بیمه نامه‌ای منقضی شود مؤسسات بیمه‌ای تعهدی در برابر زیان دیدگان ندارند.